

007
f. 8p

Tom. 74

1. 8
2.
3.
4. 8
5. 0
6. 8
7. 8
8.
9. 1
10. 2
11.
12. 12
14.
15. 2
16.
17.

10.
Q. F. F. S.
DISSERTATIONEM
POLITICO-MORALEM,
**DE BONIS ET FA-
CVLTATIBVS PRVDEN-
TER ADMINISTRANDIS,**

PRÆSIDE
VIRO MAXIME REVERENDO
IO. GEORGIO PRITIO,
SS. THEOLOGIAE DOCTORE ET PROFESSORE
PVBLICO,
PRAECEPTORE SVO SVSPICIENDO,

DIE XV. MENSIS APRILIS
ANNO REPARATAE SALVTIS *cl* *l* *cc* *l*.
IN ILLVSTRI ANHALTINO, QVOD EST IN
VRBE SERVESTA,

PVBLCO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTIT

H. L. Q. C.

AVCTOR

CHRISTIANVS LEBRECHTVS A PRÖCK.
EQVES MAGDEBVRGICVS.

SERVESTAE, TYPIS BEZELIANIS.

SERENISSIMO PRINCIPI
AC DOMINO,

DOMINO
CAROLO GVI-
LIELMO,

PRINCIPI ANHALTINA-
TVS, DVCI SAXONIAE, AN-
GRIAE ET WESTPHALIAE, CO-
MITI ASCANIAE, DOMINO
SERVESTAE, BERNBVRGI,
IEVERAE ET KNIPHV-
SII. ETC.

DOMINO MEO CLEMENTISSI-
MO, SALVTEM ET PROSPE-
RITATEM OMNIGENAM!

SERENISSIME PRINCEPS,

DOMINE CLEMENTISSIME,

CUm a Serenitate Tua tot nominibus obstrictis-
mus tenear, vt nihil mihi reliquū sciam, quod non
Celsitudini Tuæ totum dicandū sit, & quod iam
pridē non sacrum esse iusserim; cui demum, præter Cel-
situdinem Tuam, Serenissime Princeps, disertationem
hanc leuidensem nuncupare velim, aut cui meliori iure
potuissem? Præsertim cum ea, de qua dissero virtute,
adeo conuenienter in Tuam Serenitatem quadret, vt
vnusquisque, non dicam fidelissimorum, quos habes,
subditorum, quamuis illi vel maxime; sed profecto &
longissime disiunctorum populorum haudquaquam
illud negatum iuerit. Nec enim vllum credo fore, cui
non fama innotuerit propitia, Tuam Serenitatem ea
bona, quæ DEVS munificentissimus plena manu Ei-
dem est elargitus, in summum illius honorem, in alio-
rum optatissimum, quibus iniquior fors denegare susti-
nuit viuendi commoditates, auxilium; & denique ad re-
gionum, quas diuina prouidentia tanti Principis sapi-
entiae concedidit regendas, felicissimum incremen-
tum, limitumque ipsius ampliationem commodissi-
mam, prudentissime, & id summa vbique cum laude,
adhibere. Sed libentissime confiteor, epistolam eius-
modi exiguam minime omnium aptam esse, ad coele-

4 DEDICATIO.

ftes Serenitatis Tuæ virtutes, quibus orbi praelucet, admirandas satis, vt par erat, stylo depingendas; cum paucissimæ istæ pagellæ multo sint arctiores, quam vt tam diffusum argumentum exhaurire queant; Et id tam graue mihi videtur esse negotium, vt doctissimorum hominum calamum defatigaturum sit, nisi prudenti compendio sedem Te esse significant eorum omnium, quæ numeris suis absolutum Principem possunt efficere; & putauerim sane, seram posteritatem in Serenitatis Tuæ laudes se effusuram, nullis aliis vsuram fore verbis, quam vt eam conuentum dicant innumerabilium virtutum; ad ea complectenda unico verbo, quæ peculiariter & per partes recensere nimis & esset prolixum & arduum. Interim quamuis haud nesciam, specimen istud qualiscunque industriæ meæ & studiorum meorum non tale esse, vt dignum sit, augustum Tuum subire vultum, conspectuique tam illustri se committere, multo minus, vt Serenissimo Tuo dedicaretur Nomini; tamen & id me non fugit, Serenitatem Tuam non tam rem ipsam, quam auctoris, unde proficitur, animum adspicere, & hæc in re magnanimitati nullius inter Principes maximos, qui virtute tam egregia non parum ornantur, vlllo pacto cedere; quam quidem viam a primis vitæ annis, dignissimo tanto culmine exemplo, eam ingressam esse nouimus omnes. Id vero mihi saltem erat propositum, vt adpenderem hic tabu-

DEDICATIO.

tabulam quandam confessoriam, qua pro summis beneficiis, quibus per integrum octennium, praeter vllum meritum, a Serenitate Tua sum adfectus, cum seruitio Ipsi addictus fui, animum gratisimum ostenderem. Permitte ergo, Indulgentissime Princeps, vt ipse mihi persuadeam, Serenitatem Tuam non recusaturam esse, hunc meum laborem clementissime recipere. Hac ego spe subiectissima fretus, & animo in pias deuotissimasque preces effuso, vt DEUS optimus maximus Serenitatis Tuae tam probe constitutum regimen vltterius innumerabiles per annos incolume seruare, maxima temporalium bonorum affluentia accumulare, & tandem Serenitatem Tuam in laetissima aeternitate auspiciatissimis bonis beare; de cetero Serenissimam Coniugem cum Filio, Patre tanto dignissimo, Principe in salutem patriae nato, in florenti quam maxime fortuna conseruare, gratiose dignetur; dissertationem istam ad Serenitatis Tuae pedes humillime submitto; nec tamen illam solum, sed & me ipsum clementissimis Tuis iussibus totum submississimo studio consecro, cui nihil magis est in votis, quam vt Serenitati Tuae ad cineres vsque me sistam & adprobem,

Serenitatis Tuae

Seruetiae III. Iduum
April. cl. 13. ccl.

Subiectissimum Seruum
CHRISTIAN. LEBRECHT. A. PRÖCK.

A 3

PRAE-

DEDICATIO
P R A E F A T I O.

OMnes quidem ac singuli animi affectus, Lector beneuole, si fer-
vidi nimis sunt & impetuosus, in malis sunt ponendi merito, hoc
est, homines a vera, qua alias frui possent, abduunt felicitate: sobrie
enim cum iis utimur & modice, suauissimo animos nostros permulcent
sensu; cum contra si vehementiores existunt, & sanam hominis rati-
onem de statu deturbant suo, detestabilem homini moliantur pestem.
Quemadmodum nempe ut aliquo utar simili, medica quaedam potio,
aut pharmacum, parcius; & ut par est, adsumum, humanae sanitati
mirum in modum conducibile est & salubre; supra debitam vero &
praescriptam mensuram si sumitur, noxium euadit & perniciosum
maxime: ita & ista: animi commotiones, si ab omni prauitate & in-
ordinatione quantum fieri potest, eas abesse contingat, hominibus salu-
tares sunt; illis autem, qui non circumspicte & prudenter illas tem-
perant, infandum adferunt detrimentum. Id imprimis circa illam
cernimus fieri cupiditatem, qua homines in bona feruntur externa,
quibus opum & facultatum in litum est nomen. Equidem cupidita-
tes reliquae si constrictum tenent praeter aequum homines, causa sunt
& ipsae magnorum malorum, sed qui tamen iisdem abripiuntur, vi-
dentur peccare excusati, quam qui opum nimia tenentur amore. Il-
li certe, qui honorum amplissimorum altissimos adpetunt gradus, ali-
qua saltem ratione altis simul prodesse possunt; saepe & prodesse stu-
dent; nec minus illi, qui nimis voluptates consecretantur, non nihil qui-
dem habere videntur, quo delicatum ac molliculum corpus demulce-
ant; unde ad ipsum hominem redundat quaedam felicitatis species:
ast solius auaritia immanitas infrunitum & horribilissimum vide-
tur esse vitium, cum nemini profit, & auarum ipsum exquisitis suis
excruciet doloribus. Opus ergo est vel maxime, ut vir quilibet sa-
piens prudenter in hac sese gerat parte, ne huius vitii inficiatur labe.
Ille vero latissime patet locus, ut non parum temporis, ad illum exhau-
rien-

riendum requiretur spatium. Nobis cum de disputationis cogitationis argumento, illam saltem persequi placuit partem, quae de recto prudentique agit facultatum usu, unde & Dissertationis huius DE PRVDENTER ADMINISTRANDIS BONIS ET FACVLTA TIBVS esse volumus inscriptionem; cuius & nunc ubi adgredimur tractationem, diuinam ad id mihi gratiam exopto seruis precibus. Vt vero quae dicere nobis proposuimus, non veluti intuitu adspiciantur, rem omnem breuiter, antequam ad opus ipsum nos accingamus, veluti in tabella exhibemus.

TABVLA DICENDORVM.

§. I.

Homo creatus est, ut esset felix.

§. II. Illa felicitas debebat ex parte consistere in usu creaturarum.

§. III. Conditio hominis in statu primaeuo, in respectu ad alias creaturas qualis fuerit?

§. IV. In communiōe rerum summa est felicitas.

§. V. Rem patere ex consideratione miseriarum, ubi est dominium priuatum.

§. VI. Quales miseriae exulant, ubi est communiō.

§. VII. An illa communiō sit reducenda?

§. VIII. Ex proprietate rerum vnum & aliud existere hominum discrimen.

§. IX. Homines alios aliorum indigere ope.

§. X. Variis rebus homines opus habere, ut viuant, vt commode viuant, vt sapienter viuant.

§. XI. Illa, quibus homines ad hos usus opus habent, constare nunc pretio.

§. XII.

§. XII. *Quae pretio constant, ea a possessore in laudabiles usus prudenter esse conuertenda.*

§. XIII. *Prudentiam hanc respicere tum ipsum possessorem, tum alios.*

§. XIV. *Vbique ad finem attendendum esse, qui est & sua & aliorum felicitas.*

§. XV. *Quomodo homo suis opibus in proprios usus prudenter uti debeat? ubi primum de cura animi.*

§. XVI. *De cura corporis.*

§. XVII. *De honestis voluptatibus.*

§. XVIII. *De arte ad honores & fortunas grassandi.*

§. XIX. *Quomodo homo suis opibus uti debeat in usus aliorum?*

§. XX. *De liberalitate in egenos & pauperes.*

§. XXI. *Quinam sint pauperes, in quos eleemosynae possint conferri?*

§. XXII. *De sumtibus in varii generis homines erogandis, ut possint viuere.*

§. XXIII. *Non peccare diuitem, qui multos sumtus facit.*

§. XXIV. *Quaenam in hoc usu sit adhibenda cautio?*

§. XXV. *Quo constet indicio, hominem in usu bonorum suorum recte agere.*

§. XXVI. *Virum bonum & prudentem abundare posse & egere, multum erogare & pauca.*

Homo creatus est, vt esset felix.

DEus ter optimus maximus inter omnes creaturas, quarum sapientissimus est opifex, imprimis hominem dignatus est ad suam creare imaginem; quod cum ex diuinis voluminibus apertissime constet, tum ex sanioris rationis dictatis, licet inferiori luminis gradu & saltem ex parte, non minus colligi potest; quum autem nemo sit hominum, qui non fateatur libenter, Deum esse summe felicem & beatum; pariter statuendum erit, hominis ex diuina intentione esse insignem debuisse beatitudinem. Quanquam enim nullius rei, quae creata est, felicitas felicitatem, quae in DEO est, possit adaequare; cum ipse summam perfectionem se solo possideat, in quibus suauissime delicietur; ipseque se ipso laetetur, se ipso fruatur, se ipso acquiescat, quibus rebus non dubium est, quin summa, quae cogitationibus fingi potest, beatitas describatur; & haec quidem omnia, quantumuis abesse contingat res omnes, quae sunt a DEO diuersae; cum contra homo, sibi soli si relinquatur, quantumuis praeterea vel scientia vel rebus aliis floreat, inter felices numerandum non sit: certum tamen est, placuisse DEO, ita fingere hominum genus, vt ex eo elegans quaedam felicitatis adumbratio elucescat; quorsum enim alias felicitatis desiderium, & quae huc spectant facultates, hominibus tribuisset?

*S. II. Illa felicitas debebat ex parte consistere in
usu creaturarum.*

Quanquam vero homo in ista constitutus felicitate nulla re alia, qua frueretur, indiguisset; sed satis in suauissima cum DEO deliciarum potuisset coniunctione; tamen propitius ille mundi creator tam benignum se exhibuit, vt multas adhuc alias praeter hominem condiderit creaturas, super quas illum constituit dominum; vt & illis imperaret & ipsas ad vsus adhiberet suos, vita

vita eius commodiori & molliori hac ratione reddenda ; id quod adparet affatim tum ex sensibus, quorum ope cum creaturis quotidiana congregimur consuetudine, & per quos frui illis nobis datur; tum ex facultate illa, quae motrix vocatur, quae aptos nos reddit, vt aduersus alias creaturas, quasi subditos nostros mouere nos, & ad omnes obsequii partes eas adducere queamus; tum denique ex animi passionibus, quibus nos cum gaudio perfosos sentimus, si omnia in tam amplissimo regno bene se habere videamus; quae certe omnia nullius omnino essent vsus, nisi ad reliquas respectum haberent creaturas; & cum quidem eiusmodi, vnde pateat, vsus earum hominibus esse liberum.

§. III. Conditio hominis in statu primaeuæ, in respectu ad alias creaturas qualis fuerit?

Sine dubio itaque in primaeuæ integritatis statu homo potentissimo ditissimoque regi fuisset comparandus, tum quod dominium in tam innumerabiles exerceret creaturas, tum quod ipse inexhaustis abundasset diuitiis. Sunt eruditorum quidam, qui, cum deferuntur ad hanc considerationem, homines statuunt in eo statu, si multiplicato humano genere in eo permansissent, priuatum obtenturos dominium; quod & statim post feralem illum lapsum inter homines in vsu fuisset; sunt vero & ex altera parte, qui communionem bonorum ab initio creationis viguisse saltem decernunt; vtrique probabilia proferre sciunt & doctissima argumenta; sed nos cum iam istam controversiam nostram facere minime velimus, quippe quae & extra nostrum institutum esse videtur; argumentis istis allegandis, & adnectenda circa eadem nostra sententia super sedemus.

§. IV. In communiõne rerum summa est felicitas.

Id vero adserendum nobis videtur; illum statum, vbi bonorum vigat communiõ, esse omnium felicissimum; quod non solum ex eo sufficienter probari opinamur, quod in primitiua

ecclesia, vbi vehementissimus sincerissimusque fidelium animos incenderat amor; quo impellente, qui ditiores erant, & aliquid in bonis habebant, id cum pecunia commutabant, pecunia in commune aerarium illata, vt in communes vsus distribui posset: sed & aliae praegnantiores rationes id euincunt. Quis neget, vbi homines se amant vehementissime, summo ipsos florere felicitate? Atqui vero amor eius est in dolens, vt inter quos reciprocatur, eosdem ad communionem perducat, non animorum saltem, sed & quae in rebus externis possident; sed maior communio non potest intelligi istis in rebus, quam si nemo sibi ad illa velit arrogare ius peculiare, & illis veluti in medio positus vti sinat, quos quam maxime diligit.

§. V. *Rem patere ex consideratione miseriarum, vbi est dominium priuatum.*

Consideremus praeterea, quam ingentia & horrenda ex priuato dominio resultent mala; quae certe maximis calamitatibus omnem inuoluunt mundum, innumerabilesque apta sunt gignere miseriae. Sibi nimirum vbi quisque opes suas possidet, pestifera hominum emergit auaritia, quae optimo iure omnium malorum radix adpellatur; quis enim ignorat quaeeso, quae ex insatiabili habendi cupidine insanae non oriuntur pestes? illa vero parit iniustitiam, praebet ad rapinas ansam; hinc existunt furta & iniustitiae venditiones, illa denique est, quae sacrilegia committere & atrocina docet. Porro vbi dominium priuatum obtinet, inuidia vnus flagrat erga alium, quem in lautiori conditione prae se conspicit viuere; vnde nocentissimae aemulationes gignuntur. Quid de aliis dicemus pestibus, quae dominium comitantur; vt sunt ignauia & torpor illorum, qui cum pecuniosi sunt, ad se non pertinere censent, corpus laboribus defatigare; aliorum contentus, quibus fortuna sua bona inuidit; voluptatis deni-

denique studium ardens, quae nummis praesentibus solet comparari,

§. VI. Quales miseriae exulant, ubi est communio.

Aliter contra omnia sese habent, ubi priuatas contingit possessiones exulare; ubi verba illa, *meum & tuum* non exaudiuntur, omniaque fidelissime conferuntur in publicum, sumptibus distributis inter homines ex aequo ac viuendi illis instrumentis & commoditatibus. Habet in eo statu quilibet, quo se sustentet; vnde adparet omnem abesse pauperiem, quae tam saepe enormibus criminibus suppeditat occasionem; porro hic homines nullis conficiuntur curis, vel ut procurent sibi vitae necessitates, quibus vident sibi satis prospertam; vel ut diuitias sibi comparent; quas hic possidere nefas est. Nemo inuenitur, qui nimio exhauriri se queratur tributo; nullus hic artibus locus, quae vanitatibus inseruiunt; atque hinc tempus superest affatim hominibus, quod animi dotibus impendant expoliendis, ac ut eis incumbant plurimum studiis, quae ad communem spectant vtilitatem: poteritne ergo maior inter homines esse felicitas, beatorque quam illa conditio? saltem eatenus, ut maxima miseriarum pars ex humano genere exterminata sit.

§. VII. An illa communio sit reducenda?

Dolendum ergo est, felicissimum illum statum non adhuc hodie durare, vel inter eos saltem, qui a Salvatore nostro nomen christianorum trahunt. Licet enim suae potuerunt causae fuisse illis, qui alio statu illum censuerunt esse permittendum; non videre tamen, quam malorum iliada iste secum inuexerit; aut si videre, non satis cauti extiterunt, vt de malis illis non simul admittendis humano generi prouiderent. Forsitan ergo e re erit, inquires, eum iterum introduci statum? Hic vero liquidissima testantur historiarum monumento, quid factum sit aut quem euentum habuerit res, cum id

ali-

aliqui seculo a superiori proximo tentarent audacissime. Orta enim est maxima exinde rerum confusio, multorumque hominum miserandus interitus; cum alii in aliorum bona manus nefarie inferrent; alii sua cum pernicie defenderent; omnes in summas clades inciderent. Nequaquam ergo vtile ac conducibile vitae esset humanae, si de re ista vllae suscipiantur iam cogitationes, nisi prius accidat, hominum animos amoris perfectissimi vinculo coniungi; at quis est nunc, qui, si pluribus valeat, quam alii, facultatibus, libenter istis decedat? hoc imprimis tempore, vbi amor verus inter mortales est rerum rarissima; & tamen si iste non adsit, plus calamitatum ex isto conatu invehetur; quam vtilitatis in genus humanum inde deriuari posset.

§. VIII. *Ex proprietate rerum vnum & aliud existere hominum discrimen.*

Cum itaque inter mortales orta proprietatis dominiumque introductum sit, non quidem simul & semel, sed successiue & prout vsus postulare visus est humani generis, duo imprimis contingere necesse erat, vt oriretur primum & existeret discrimen inter diuites homines & egenos; deinde vt pellendae paupertati ac opibus conquirendis inuenirentur varia vitae humanae genera. Illi enim, qui praeoccupauerant dominium, aut alia deinde ratione in multas opes inciderant, adpellati sunt diuites; reliqui vero, quibus negabatur beata ista sors, aut qui bonis casu aliquo postea suis euoluerentur, pauperes erant. Paupertas vero praeter necessitates, quae tum in vita humana emerferant, ad vitam sustentandam de variis circumspiciebat artibus. Inde sunt iam praeter agricolas, qui innocentissimū vitae genus sectantur, tot opifices, tot artifices & mercatores, vt alios praetereamus, omnes in id intenti, vt se vindicent a diro egestatis onere; indociles, vt ait poeta, pauperiem pati.

§. IX. *Homines alios aliorum indigere ope.*

Ex illo iam modo memorato inter homines discrimine, quo opulenti alii sunt, fortis alii egenae, illud porro sequitur, quod vnus alterius indigeat ope, ac alter alterius sit subleuandus auxilio: si enim diuites ac opulenti minime subuenire vellent iniqua calamitate oppressis, nullamque egenorum haberent curam, & vitae subsidia denegarent miseris, quam aliam, nisi miserimam degerent isti vitam? aut quam misere ipsis potius esset pereundum?

§. X. *Variis rebus homines opus habere, ut viuant, ut commode viuant, ut sapienter viuant.*

Sic & experientia, vltra quam satis est, constat, minime hominem viuere posse, nisi forinsecus quaequam accedant adiumenta, quae nutriatur, & quae contra ea, quae corporis ipsius compagem destructum eunt, munimenta praebent. Ita nec commode vitam exigere posset, nisi in vsum istum comparata supellex varii ad sit generis. Inde fit, DEO volente, quod homo alias creaturas adhibere, multas etiam, si aliter ipsi non prodesse possunt, destruere queat. Id quod non solum obtinet circa res vegetabiles, quae citra sensum corrumpuntur; sed & circa innoxia quaedam animalia, quae etsi cum summo mori illos videamus dolore, citra peccatum tamen ab homine victus & amictus causa occiduntur ac consumuntur. Nec denique sapienter possit viuere homo, nisi pectus habeat doctrina honesti, aliisque egregiis scientiis excultum, quae certe nunc, cum sumus a natura omnes quam maxime rudes, licet femina quaedam in natura lateant, studio indefesso sunt comparandae. Licet vero nec per conditionem hominum fieri nunc possit, nec communi bono esset commodum & vtile, si quilibet incumberet litteris; tamen vnus cuiusque est, ut minimum comprehendat tantum, quantum ei opus est, ad officia erga DEum, semetipsum

ipsum & alios intelligenda; quia alias vel millies contra illa esset peccaturus.

§. XI. *Illis, quibus homines ad hos usus opus habent, constare nunc pretio.*

Notandum porro est, omnes res, post introductum dominium, & multas actiones constare pretio; diuisis enim inter homines rebus, cum nec omnes res eiusdem essent naturae, nec eundem humanis necessitatibus praeberent usum, nec cuius ista rerum inueniri posset abundantia, quam ad suos desideraret usus, rerum inuicem inter homines recepta est permutatio. Sed quia saepissime res disparis usus aut naturae erant transferendae, ne alteruter eiusmodi laederetur permutatione, certis rebus valor quidam est impositus, secundum quem aestimari solent, commoda quidem ratione, ut ipsarum possessio ad alios possit deuolui; ille vero rebus impositus valor pretii obtinuit nomen; atque hoc pretio necesse erat venire & actiones hominis, quae in alterius gratiam peraguntur; cum enim homo non postulare queat ab altero, ut in suas utilitates laboribus distineatur, rebus suis posthabitis; fieri non aliter poterat, quam ut ob certas actiones certum daretur agenti pretium; quae quidem a rerum moralium scriptoribus solent exponi latius & solidius; e quibus summa saltem delibare nobis licuit obiter.

§. XII. *Quae pretio constant, ea a possessore in laudabiles usus prudenter esse conuertenda.*

Contingit ergo aliquibus, ut prae aliis opibus polleant hominibus; vel quod conspicua illae eis obuenerint hereditate, vel quod legitimis illas quaesuerint modis, vel denique, quod dono eas acceperint, vel si quae sunt rationes aliae, quibus, quae in bonis censentur, acquirimus. Ut vero plerumque singulari ille adficitur laude, qui multas opes facultatesque bona

in-

inuenit ratione; ita certe non minorem pro meretur laudem, qui recte suis vti scit bonis, eaque prudenter administrat, vt paululum mutatis Poetae verbis hic quoque dici queat, non minorem esse virtutem, quaerere, vt, quae parua sunt, bona prudenter & in vsum conuertantur; quam ea sibi comparare.

S. XIII. Prudentiam hanc respicere tum ipsum possessorem, tum alios.

Summa ergo hic opus est prudentia, quae vt in aliis rebus, momentum ad officia hominis recte praestanda habentibus, ita hic vel maxime adhiberi debet. Hac vero de re cum bonorum cogitat possessor, tum ad se ipsum, tum ad alios est quod respiciat; nam certa sunt praecepta, quae ipsi sunt & erga se & erga alios obseruanda. Cum enim hoc rerum status sollicitam sui curam agere quisque teneatur; cumque nemo alius magis proximus sit homini, quam sibi met ipse; liquido constat, ita vnumquemque moderari debere facultatibus suis, vt primum ad se redeat praecipua vtilitas, redundetque commodum, quod adferre hominibus possunt. Quam ob rem libenter patiuntur leges, vt quilibet sibi ante alios attendat ipsi, suasque promoueat vtilitates; sed cum omnium parens, natura, & alios sui similes ad amorem commendauerit homini, vt ad illos quoque respiciat, & pari secum completatur amore, par est.

*S. XIV. Vbique ad finem attendendum esse, qui est
& sua & aliorum felicitas.*

Vti ergo prudentia virtus est, quae actiones regit hominum, vt finem suum, quem merito sibi praefigere debent, contingant; ita & imprimis hic ille obseruandus & sedulo ponendus ante oculos est finis; vt vero iam iam a nobis adnotatum est & ostensum, earens eiusmodi res pertinere ad hominem, vt eum felicem reddant beatumque; sic & illis, qui-

quibus hodie accidit affluere bonis, si prudenter illa debeant adhiberi, huc est collineandum, nempe vt iisdem eorumque auxiliorum possessoris, tum aliorum promoueatur felicitas.

§. XV. *Quomodo homo suis opibus in proprios vsus prudenter uti debeat? ubi primum de cura animi.*

Primo autem hic homo de propria cogitet felicitate, laboret inquam, vt bonis suis sibi de beatissima vita prospiciat; illam vero hominis felicitatem iis rebus pariter absolui, quae eius conseruant aut perficiunt facultates, nemo infortias iuerit; facultates autem omnium nobilissimae sunt illae, quae suam habent in animo sedem; sed cum homo nisi blandimenta sibi det, belleque dicat, quam facillime per semet ipsum obseruet, miserum se esse, & naturam suam corruptissimam, intellectu suo & voluntate summis laborantibus & maximis imperfectionibus; ille certe bona sua in optimum conuertit vsu, qui anxie curat & sollicite, vt animus a ruditate liberetur sua; hoc vero fit, si recte sese habent de rebus sententiae, quae ad ipsius respiciunt officium, ac si recte formatur iudicium & aestimatio circa res, quae appetitum stimulari solent; si denique motus animi ad normam sanae rationis reuocentur & temperentur, sic, vt animus ad praestantissimam adducatur, quantum quidem fieri potest, perfectionem; in quibus omnibus si probe fuerit versatus, pulchrum est, delectat & expedit, res, qua patet natura omnis intelligentiae humanae, habere cognitae. Vt ergo illi imprudenter sibi praesunt, quibus propitia fortuna ingentes imperita est possessiones, si de ingenio excolendo formandoque plane solliciti non sunt; ita contra ii rectissime sibi consulunt, qui & voluntatem simul cum intellectu virtutis studio bonisque scientiis ornari faciunt & expoliri, ne per hunc mundum volui potius, quam procedere videantur.

C

§. XVI.

§. XVI. *De cura corporis.*

Post animi culturam, nec nulla inuenimus, quae debemus corpori; quia enim fragile illud est, variisque imbecillitatibus obnoxium, prudenter ille agit, seseque gerit, ita qui utitur suis facultatibus, vt per bono corpus sit loco, beneque sese habeat; vnde & debitis ac congruentibus sufficienter firmandum & conseruandum est alimentis; vestiumque, quibus contra aeris defendatur iniurias, muniendum est integumentis; sanitati porro est prospiciendam, quo etiam membrorum pertinet conseruatio & defensio; vbi vero contingit, vt per morbos sublata sit sanitas, nullis sumptibus est parcendum, vt corpus restituatur & conualecat; quid enim stultius esset, pecuniis parcere suis, & interim pati, vt morbi vehementia vigorem corporis depascat, luesque mortifera per membra saeuat? haec autem corporis cura eo magis est necessaria, quia eiusdem futuris, vt *Plinius iunior* alicubi loquitur, animus sustinetur, eoque male se habente animus quoque parum praeclari efficere possit: huc & pertinent corporis exercitia, quibus, si cum modo vtimur, corpus mirum in modum induratur, robustumque red-ditur & agile.

§. XVII. *De honestis voluptatibus.*

Voluptatum hic liceat facere mentionem, quae gratissima solent hominum animos demulcere suauitate; vbi tamen minime de illis, quae inhonestae sunt, & homini noxiae, nobis sermo est; istae enim verae valde aduersantur hominum felicitati, nec ideo prudenter ab illis quaeri possunt; sed de illis saltem agendum est, quae cum nulli ex legibus aduersentur, animum seriis defatigatum curis iucundissime reficiunt, corporisque maxime conducunt habitui; illa enim est omnium hominum conditio, vt suas semper insendere minime queant vires, nisi delibato vigore omni vim sibi ipsi inferre, ac sanita-

rem

tem suam prorsus euertere velint; testatur quippe experientia, interrupta serie neutiquam durari posse labores, nisi acceptissima interdum interdistinguantur vicissitudine; prudenter ergo illi faciunt rectissimeque, qui animos nonnunquam curis laboribusque exhaustos refouent relaxantque; si modo contra sua ne irruant officia, sibi que ipsis immoderato istarum suauitatum vsu damnum & animi & corporis attrahant: sed vt vitae iucunditates sectemur, opes in auxilium sunt aduocandae, quas certum est, hic multum praestare posse; quae enim sunt eiusmodi, vt vel palato sint grata, vel reliquos sensus alia qua amoenitate perfundant; aut etiam quae ad animum referantur, ea vero nummis facillime plerumque comparantur.

§. XIII. *De arte ad honores & fortunas grassandi.*

Isto in loco offertur nobis occasio, vt nonnihil de ista disseramus arte, qua quis vel ad honores grassari, aut ad maiores fortunas eniti potest, si nempe subsidio suarum opum recte vti sciat. Quae alias huic instituto inseruiant artes, de iis alibi dicendum est; istud nouerunt rerum periti, pecuniam in loco adhibitam, homines exiguae sortis saepe ad summas prouexisse dignitates & opes. Liceat rem vno & altero casu illustriorem facere; verbi causa, vbi munera publica venum prostant, & ob numeratam pecuniam illis iniunguntur a quibus obiri debent, si modo sint eiusmodi, ut de iisdem statuere supremae potestati fas sit, [quae enim sacra vocantur, nec pretio subiacent, nec bona conscientia vel vendi vel emi a quoquam possunt;] ibi eum non imprudenter agere credimus, qui cum muneri eiusmodi obeundo parem se esse sentit, suas in hanc rem impendit pecunias; cum alias minime defuturi sint alii, fortasse ad res agendas inepti, & proinde rei publicae inutiles; qui nullis in eam rem obtinendam parsum sint sumtibus. Huc similiter & illud pertinet, quod qui mercatura quaestum faci-

unt, vel alias per commercia vitā sustentant suā, saepe iisdem ita se offerente occasione suas in periculū mittere opes expediat, vt maiores adquirant, locupletioresque existant. Hi enim, qui timidiore sunt, quod ex avaritia plerumque existere solet, non idonei sunt, vt rem magnam faciant. Cum primis vero illud obseruandum est, in vita humana inque congressu hominum singulares emergere casus, vbi pecunia paulo negligentius habita viam monstret ad honores amplissimos; vti contra, si aliquis sordidior fuerit, veluti homo rudis, & qui viuendi rationem non teneat, contentui & opprobrio ab omnibus exponatur. Nempe cum avaritiae vitium & in se sit, vti supra diximus, pessimum turpissimumque, & hominibus aliis quam maxime inuisum; eo quod avarus diuitiis incumbens repertis, de nemine bene mereri studeat; si illustri occasione aliquis abesse a se avaritiam monstret, facile conciliat sibi hominis elegantis pariter & liberalis, ac vnde multa in alios utilitas redundare possit, apud alios opinionem; vt sunt huius generis homines apud omnes gratissimi acceptissimique; nullus vero inuisior & omnium opinione ineptior, quam tenax aliquis Euclio, qui suas videatur facultates trabalibus adfixisse clavis, aut Draconi alicui, vti eiusmodi aliquid in fabulis narratur, custodiendas illas commississe. Non desunt in vtramque partem exempla, quae allegari possent, si per spacium prolixioribus nobis esse liceret; patet tamen exinde, pecuniam in loco negligere, vt ille ait, summam esse aliquando prudentiam.

S. XIX. Quomodo homo suis opibus vtī debeat in vsus aliorum?

Diximus, quae ad primam pensī nostrī partem euoluendam requiri nobis videbantur, & quae pro instituti ratione satis esse possunt; ostendimus enim, quomodo vir sapiens prudenter in suam rem suis vtī queat bonis; restat nunc, vt

circa alteram partem, qua promissimus, ostensuros nos esse, qui in aliorum vsus dispensare facultates nostras debeamus, pari ratione solliciti simus. Vbi ante omnia animaduertimus, illos quidem, qui hodie iure suas possident opes, a nemine per vim adigi posse, vt alios, qui nullum sibi ius in illas quaesuerunt, iisdem faciant locupletiores; sed non minus constat, non omni illos exsolutos esse obligatione, ut multis id in casibus facere non teneantur. Non dicamus nunc de casu necessitatis; in quo nonnulli rem propriam, citra quam alter homo periturus sit, in communionem redire prima eam & ius perfectum existere statuunt, vt vel vi cogi aliquis ad egentem suis opibus subleuandum queat; nunquam dominium rerum ab hominibus tam arctis limitibus fuit definitum, vt non imperfecta saltem remanere debuerit obligatio, qua vnusquisque teneatur promouere alterius beatitatem suis facultatibus; sed quid agendum hic sit prudentiae, restat vt curatius exponamus.

§. XX. De liberalitate in egenos & pauperes.

Id enim certum est, minime ab homine rerum suarum satagente postulari posse, vt opes suas temere in alios profundat; eo enim modo proiciemus magis quam dabimus beneficia nostra; contingeret & saepe, vt simus in nos iniurii, nec tamen vere aliis profimus: necesse itaque est, vt vir quilibet bonus de colendo suo officio sit quidem sollicitus; sed & pari solertia prudentiae habeat rationem. Id ergo sui esse officii, hocque ad se pertinere, existimet, vt eorum, quos videt sua ope esse indigos, aduersam lugeat fortunam, eamque ope & opera vel arceat vel subleuet sua; vnde liberalitas existit & officiositas, virtutes profecto, quae & decent imprimis homines, & laudem eisdem comparant maximam; sed praeterea obseruet, videndum esse, vt quae confert in alios beneficiorum genera, rite temperentur, ne sibi & aliis attrahat incommodum, & profusa hac virtutis laudem perdat liberalitate. Cj §. XXI.

§. XXI. *Quinam sint pauperes, in quos eleemosynae
possint conferri?*

Ut igitur vir bonus hac in re caute procedat, considerandum ei est vel maxime, quinam sint illi, in quos aliquid erogandum est? hos *pauperes* vulgo & *egenos* vocare solemus. Sed hic euoluitus nobis est dicendum, quinam sint, quibus ista competat nomenclatura. Equidem mos est, vocitari plerumque *pauperes* illos, qui rebus exuti omnibus nihil vel parum possident, quo vitam sustentent, ac proinde necesse habent, ut ab aliis stipem quaerant, se vitamque conseruari suam; sed arctius constringi haec acceptio mihi saltem videtur, quam, ut omnes quibus illud nomen competit, complectatur; nec enim illi tantum, qui eleemosynas nos poscunt, nostra ope indigent; sed & illi omnes, qui circa opem nostram vitam exigere ne utique possent; atqui in hoc sensu sumuntur sane omnes, quibus procul dubio pereundum esset, nisi labore in rem nostram infusum, vitae suae acquirerent subsidia, quales sunt opifices, artifices, mercatores, & alii huius generis plures, qui vel opera sese sustentant manuarum, aut ingenio suo aetatem exercent. Porro & haec observatio non est praetermittenda, quod illorum, qui stipe viuunt, sint aliqui, qui ne tantum quidem sibi parare valeant, quantum vel ratio viuendi tenuissima postulat, siue quod membra, sine quibus labor nullus potest peragi, vel habeant plane nulla vel debilitata; vel quod mente sint capti, vel quod casu miserabili in summas redacti fuerint angustias; vel denique, quod ob alias rationes, quas enumerare longum esset, rerum omnium sint inopes; alii vero sunt, quibus nihil quidem eorum deest, quae ad victum suum quaerendum sint necessariae; qui tamen pigri sunt & socordes, ac ad nullum se vitae genus applicare ob fugam laboris capiunt, existimantes, minori sibi constare panem molestia, quem ostiatim ab aliis emendicaue-
runt.

§. XXII.

§. XXII. *De sumtibus in varii generis homines erogandis, ut possint vivere,*

Iam ergo videamus, quid hic prudentiae exigant decreta; circumstantiarum ista habere rationem iubent ac praecipiunt. Habeat ergo unusquisque vir prudens tum rationem sui, ut pro iusto modo rectaque mensura suas erogat facultates; cum alias certe seipsum suis exhauriret impensis, non parum in se immitis; nisi sublimior quidam caritatis gradus, de quo alterius loci est dicere, fieri velit maiorem & cum sua incommoditate coniunctam impensam. Habeat & vir prudens eorum rationem, in quos suas dispensat opes; sed istos non unius esse generis constat; differre enim possunt inter se tum ratione virtutis; ubi illis merito, qui honestatis sunt studiosi, prae aliis benigne beneque est faciendum, tum meritorum ratione; ubi in illos maiora collocanda sunt beneficia, qui in nos ipsos, aliosue imprimis sunt meritis conspicui, aut qui in posterum prodesse, nostraque beneficia meritis suis compensare queunt; tum denique ratio habenda est effectus, quem trahere post se possit nostra beneficiendi promptitudo; ita ergo aliis de nostris subueniendum fuerit opibus, ne ob sit nostra benignitas & iis ipsis, quibus benigne fieri videtur; & nobis, qui de aliis bene mereri conitumur; cuiusmodi casus plura suppetunt, quos tamen hic prolixius recensere, nihil attinet.

§. XXIII. *Non peccare diuitem, qui multos sumtus facit.*

Ex illis, quae paulo ante exposuimus, colligi quaedam possunt, quae recte sese non habere vulgo putantur; si enim illis, qui nostrae indigent opis, nostris opibus subuenire debemus; & indigi sunt non saltem sortis egenae, qui emendicant stipem; sed & illi omnes, qui succo nostro veluti vitam ducunt,

cunt, consequitur certe, qui in re lauta & bene aucta parte sunt, eos multas etiam facere debere impensas; nec enim tum eos officio suo iam satisfecisse putandum est, si pauperibus saltem & egenis suas distribuerint facultates, fameque luctantibus tot opificibus, artificibus & huius generis hominibus aliis nequaquam suppetias ferant. Tantum ergo abest, ut peccet ille, & suos perdere sumtus dicendus sit, qui in opera magna & res alias maioris pretii agit impensas, ut potius virtutem exercere verissime sit aestimandus. Res abunde patebit, si cogitate consideremus, qualis inde futura sit facies, si homines diuitiis valentes in mendicos saltem bona sua dispensare, sibi metipsis interim tam suauiter & aliorum incuriosi viuere velint, ut ipsorum bonorum paucissima auferrent opifices & alii, qui aliorum ope sustententur necesse est, quid contingeret tam aliud, nisi ut illi ad tenuissimam difficillimamque redigerentur sortem, mendicis contra bene esset, multo immo melius, quam eis, qui summo cum labore victum quaeritant suum. Domos ergo exstruat diues, plantet ille vineas & hortos, comparet sibi splendidam supellectilem, vestiatur se laute, nec deneget corpori suo & palato quae gratia sunt & iucunda; in eo adeo non peccat, ut, si ista non faciat, peccare videatur. Viuat Princeps ut moris est, Principem vivere, & uti prae aliis mortalium censu & redditibus abundat, pro mensura reddituum magnis quamuis sumtibus ne parcat: viuat nobilitate florens, ut fert, huius ordinis dignitas, & ad modum conditionis eius erogationes ab illo fiant pecuniarum. Ita & similiter in aliis vitae generibus unusquisque, quantum habet in reditu, in tantum etiam putet, sibi esse sumtus faciendos; quod si fieret, credibile est, hominum meliorem fore conditionem.

§. XXIV. *Quaenam in hoc vsu sit adhibenda cautio?*

Atqui vero iniquies, ista inter vitia potius sunt numeranda; hac

haec certè luxuries essent & ambitio. His, quibus ista nobis obicere placet, ea saltem reponimus. Nunc corruptos nos esse, subiectosque hoc rerum statu sub vanitates multas; nec virum prudentem & sapientem viuere sine illis posse: multa ergo peragit, multa sunt ipsi facienda, quae, si in statu adhuc degeremus primum a DEO instituto, non faceremus certe, vt quae nec essent facienda; iam vero, quae rerum inuersa est facies, rebus eiusmodi superfedere non est semper integrum. Interim absque peccato ista haberi & fieri posse persuasum nobis est. Quanquam sublimioris virtutis sit species, rebus istis se sponte abdicare, vt animus eo liberius coelestibus curis vacare possit. Sed, ut ad propositum redeamus, quae vitium & virtutem faciunt, imprimis latent in animo, id quod praesertim manifestum iis in rebus est, circa quae peccare & non peccare possumus. Qui ergo peccare in hoc negotio non velit, sibi attendat studiose, ne sumtus faciat, vt nomen sibi inde comparet, & famam conciliet ingentem, nec vt alios emineat; aut vt voluptati inhonestae pariter & noxiae liſtet; aut, si qui fines sunt alii, quos abesse a studio virtutis conuenit; sed vnice eam ob causam, quoniam ad officii sui rationem hoc pertinere existimat, & vt sua ope prospiciat illis, qui sine eadem non possent in vita & conditione praesenti conseruari.

§. XXV. Quo constet indicio, hominem in vobis bonorum suorum recte agere.

Cum vero homo saepe, ut animus humanus infinitas habet latebras, se ipsum decipiat, quo constat signo, se ipsum hic illum non fallere? hic ergo videat ante omnia vir sapiens, quidnam sequendum hac in re sibi praefixerit; vnice, vt aliis pro suis viribus inseruiat, an suae vt satisfaciatur cupiditati? ne autem nesciat aliquis, qua impellatur ratione, hoc habeat pro signo re-

26 DE BONIS ET FACULTATIBVS PRVDENTER ADMINISTR.
ctissime suam agendi rationem sese habere, si velit ex obligati-
one saltem sua impendere sumtus, quos facit; si deinde non
plus faciat sumptum, quam habet in bonis; si porro bonis casu
priuatus suis, tamen viuat sua sorte contentus; quamuis non
amplius tam splendide viuere possit; si denique nec desiderium
habeat, multas sibi comparandi, procurandique diuitias; at-
que, vt breues simus, si certissimus sit, se opes suas, vt sapientis-
simis diuini Apostoli verbis commodissime hoc loco vtamur,
ita possidere, quasi non possideat, si emat, quasi non habeat, & ita v-
eatur mundo hoc, quasi non abutatur; in quo diuino sancti vi-
ri oraculo vt summa sapientia latet, ita summam totius Dissen-
tationis nostrae contineri confitemur. Vti & huc collineant
verba Hieropsaltae: opes quando proueniunt, ne appendite cor.

§.XXVI. *Virum bonum & prudentem abundare
posse & egere, multum erogare & pauca.*

Iste ergo demum, vt finem aliquando scribendi faciamus, vir
bonus & prudens merito est habendus, qui acquiescit praesen-
tibus, & tum in re lauta esse didicit, tum & in angusta viuere
potest; si iis, quas homines in bonis reputant, abundet faculta-
tibus, alios quoque quantum fieri potest, felices reddere stude-
at; & hoc sui putet esse muneris; si contra vero felicius fors de-
negauerit ipsi benefaciendi materiem, non minus tranquillo
& pacato sit animo, contentus, se non obligari vt ista in ali-
os distribuatur, quibus ipse instructum se non esse
cognoscit.

SOLI DEO GLORIA.

GENEROSO IUVENI
CHRISTIANO LEBRECHT A PRÖCK,
AUDITORI HVC VSQVE SVO SOLERTISSIMO,
PROSPERRIMOS SVCCESSVS ADPRECATVR
PRAESES
IO. GEORGIVS PRITIVS.

*D*iscessum adparas tuum, AMICISSIME PRÖCKI, tum ex aula nostra, tot Tibi beneficiis cognita, tum ex Gymnasto nostro, cuius ex aliquo tempore cuius exitisti florentissimus. Vt vero memoriam tui commendes utrique, relinquere placuit post Te studiorum tuorum primitias, veluti monumentum omnium se offerens oculis, quo & gratissimum Te habere animum, & non Te nullas in optimis scientiis progressiones fecisse, luculenter significes. Ac fuerunt sane, cur ita Te gereres, causae Tibi multae, illaeque gravissimae. Versatus es, per octo, nisi fallor, integros annos in aula Seruestana, seruitio addictus Serenissimo CAROLO GVILIELMO, Principi inter bonos Optimo. Quot & quanta per id tempus in Te summa Principis munificentia profecta beneficia, & Tu optime meministi, in cuius se altissime demiserunt animum; & libentissime praedicari soles; qua in re generosam certe in apricum collocas indolem, quae uti cum veneratione a Summis mortalium accipit beneficia; ita memoriam illorum fidelissime custodit semper, & ea meritis suis prosequitur laudibus neque vero existimauerim, Tibi ad hunc locum delato, oberrimam deesse posse materiam; ut enim taceam reliqua, Tibi notissima, quanti est quae so, quod, cum fere de studiis amplectendis abiectus animus, de gladio, aut, nescio, quibus aliis, ad perdendos homines, comparatis instrumentis cogitans; veluti benignissimum sidus Principis Tibi illuxerit gratia, quae spem tuam, de carissimis studiis tractandis, pene inter mortuam resocillaret, animosque Tibi adderet, ut munificentia CAROLI GVILIELMI porro erectus feruentius Te ad optimas litteras referres. Et Tu quidem tanto ardore ad musas, quibus iam valedixeras rediisti, ut, si hac via pergas, praeclearissima quaeque de tua eruditione spe mihi praecipiam. Vt er-

ADLOCVTIO PRAESIDIS.

go ad alterum perueniam, nunquam putauerim, Te esse subiturum poenitentiam, quod in Gymnasio Anhaltino studiorum tuorum rudimenta, me imprimis praecunte, posueris; uti enim de tuo in optimas disciplinas flagranti studio testari possum optime; ita certum Te esse iubeo, quod & nunc, & in posterum insumpti Tibi laboris rectissime constituta sit ratio. Octo fere effluxerant anni, ex quo libros ne quidem inspexeras, cum ante biennium, & quod excedit, intermissas artes repeteres, eo cum feruore, eoque cum successu, ut plerasque scientias, me duce, delibaueris, & ut nequaquam nunc verear, Te in campum ante oculos hominum adducere, quo ipse, quam sollicitate rerum tuarum sategeris, reddas manifestum. De argumento dissertationis tuae, quod se per seipsum commendat, nihil dicam amplius, nisi quod hodiernis moribus mihi videatur conuenientissimum, quo sub virtutum persona vitia saepe occultantur turpissima; quae de re haud ignoras, a me saepe in scholis meis vobis datos esse saluberrimos monitus. An vero pro dignitate rei habueris materiam, velim, ut potius lectores iudicent, quam ut meae stetur vocis arbitrio. Nec tamen operam Te perdidisse reor, utcunque lectores tam humanos Tibi offerri optem, ut dissertationem tuam legant, ceu specimen quale a studioso iuvene, qui in feruore discendi constitutus est, & altiora nec tum contigit, proficisci potest. Quod autem adiungere possum, in voto consistit, ut Deus, quem scis, ut saepe docuerim, quam reuerenter colendus sit, sua benedictione Te studiaque tua, Lipsiae, in desideratissima patria mea, continuanda complectatur, honestisque tuis conatibus auspiciatissimos semper largiatur successus. Id modo, pro amore in Te meo, Te etiam atque etiam moneo, ut in virtutis itinere, quod, me monstrante, ingressus es semel, strenue pergas; sic enim fiet, ut, cum a natura oris commendatione floreas, si hoc decus & honestatis & literarum Tibi simul conciliaueris, Principis tui gratiosae satisfacias voluntati, & ad honores fortunasque, quo tuum Te genus ducere potest, felicissime exitaris. *Abi PRÖCKI, & PRITIANAE* informationis ubique sis memor! Seruestae pridie 14. Apr. A. O. R. clj 13 ccl.

AB: 155 159

ULB Halle 3
002 673 711

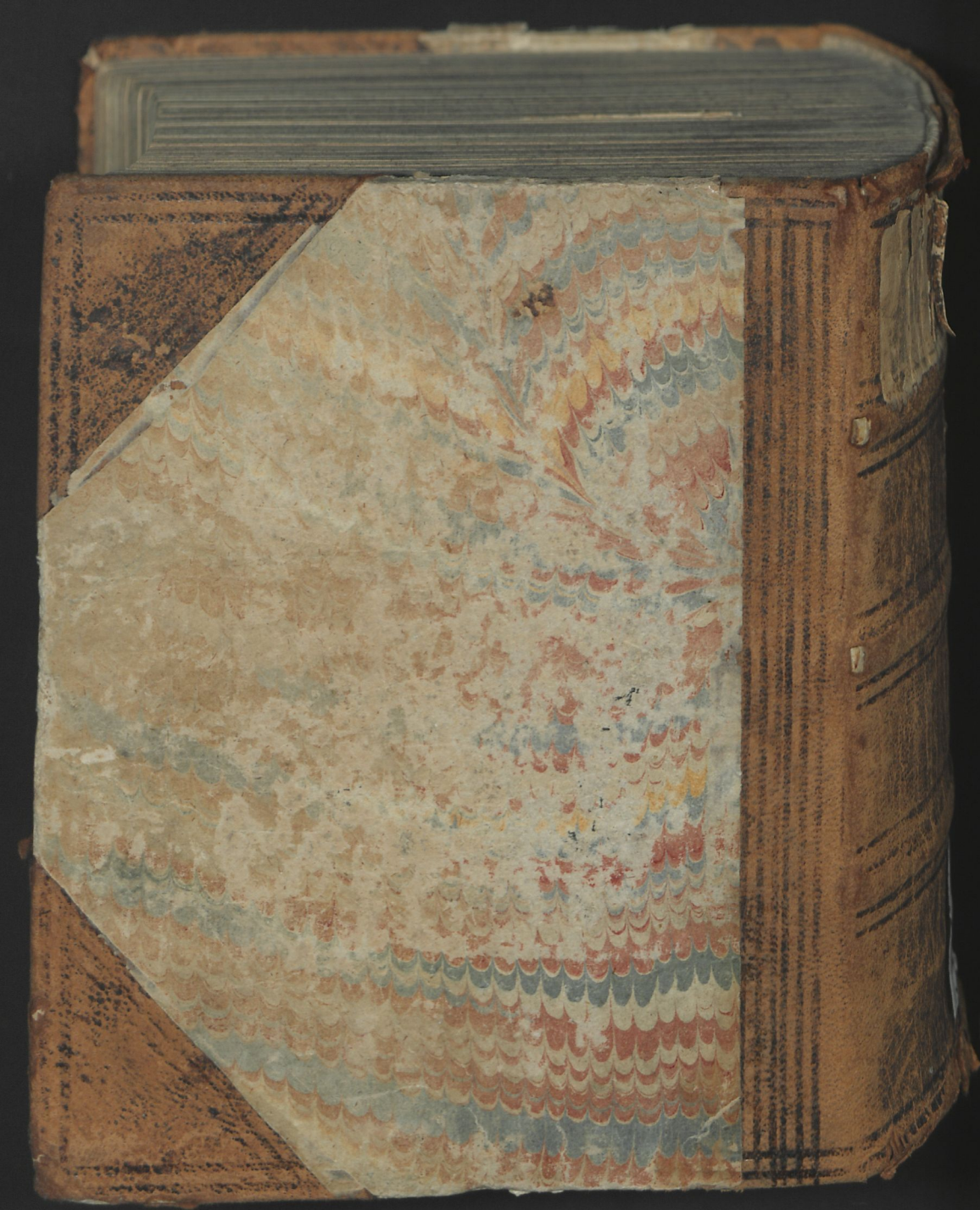

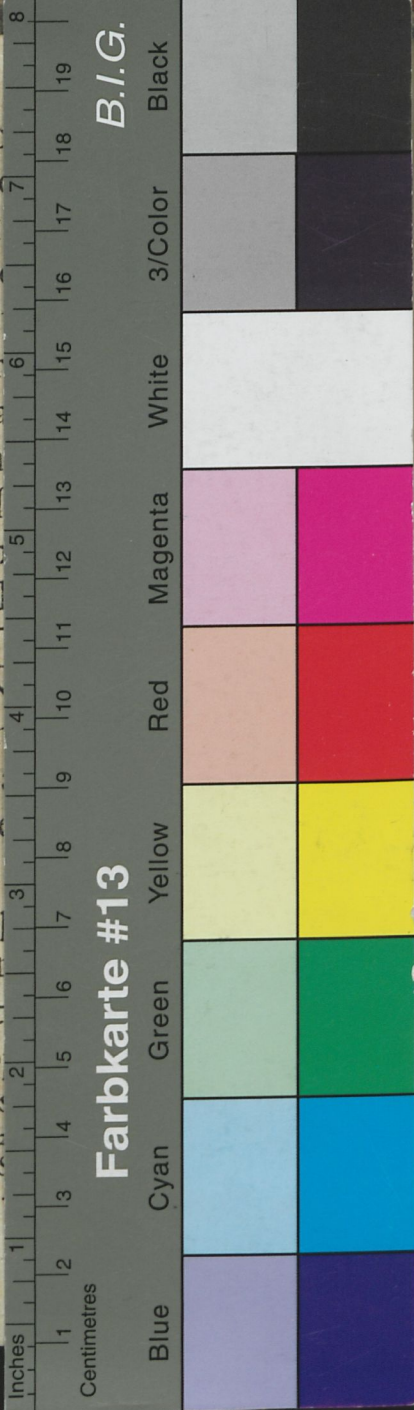
17

56.

1017

10.
Q. F. F. S.
DISSERTATIONEM
POLITICO-MORALEM,
**DE BONIS ET FA-
CVLTATIBVS PRVDEN-
TER ADMINISTRANDIS,**

PRAESIDE
VIRO MAXIME REVERENDO
IO. GEORGIO PRITIO,
SS. THEOLOGIAE DOCTORE ET PROFESSORE
PVBLICO,
PRAECEPTORE SVO SVSPICIENDO,

DIE XV. MENSIS APRILIS
ANNO REPARATAE SALVTIS *cl* *Is* *cc* *l*.
IN ILLVSTRI ANHALTINO, QVOD EST IN
VRBE SERVESTA,

PVBLICO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTIT

H. L. Q. C.

AVCTOR

CHRISTIANVS LEBRECHTVS A PRÖCK.
EQVES MAGDEBVRGICVS.

SERVESTAE, TYPIS BEZELIANIS.